

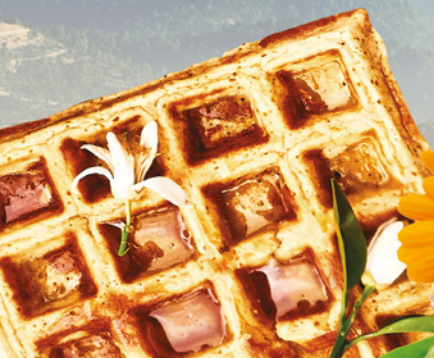

KARIN HÄRJEGÅRD

Horké vafle a ledové koupele

Nejlepší lék na životní zklamání? Vůně skořice a ticho hor...

ŠVÉDSKÝ
FEEL-GOOD
ROMÁN
ROKU 2022

Helena chystá večeri na oslavu narozenin svého muže, když vtom jí zavolá kolegyně ze školy a oznámí jí, že má s jejím manželem už dva roky vztah. Heleně se zhroutl celý svět, protože ji zradil ten, komu věřila ze všech nejvíc. Učiní zásadní rozhodnutí: odejde z města, opustí svůj zažitý stereotyp a odstěhuje se na samotu do hor v Härjedalenu. Ocítá se v pekle samoty, tíživých vzpomínek z minulosti i strachu z budoucnosti. Postupně však nachází sama sebe, a když se posléze seznámí s mladou energickou dívkou Louise, které začne pomáhat v horské kavárně, uvědomí si, že vlastně celý život chtěla dělat něco úplně jiného než doposud.

„Karin Härjegård píše tak niterně, upřímně a přitom realisticky, že její díla jsou skutečnou perlou.“

– M-Magasin

„Tato kniha mě úplně pohltila, ale skončila příliš rychle. Horké vafle a ledové koupele je milý a zároveň emotivní příběh o lásce a smutku. Příběh o tom, jak se člověk může ocitnout na dně, ale jak dokáže znovu vstát. O tom, jak se díky bolestivým zkušenostem stane ještě silnějším. Je to kniha, která vám připomene, že i když se život nevyvíjel tak, jak měl, stále může být dobrý. A někdy možná dokonce i lepší...“

– čtenářská recenze na adilibris.com

KARIN HÄRJEGÅRD

*Horké vafle
a ledové koupele*

Přeložila Edita Petrásová

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

V knize jsou použity úryvky z básní:

Je čas na cestu dlouhou –Bo Setterlind,
ze sbírky *Země a nebesa*, Bonniers, 1981

V každém člověku je bod klidu – Dag Hammarskjöld,
ze sbírky *Směrovníky životem*, Albert Bonniers förlag, 1963

Chybíš mi – Ingrid Arvidssonová,
ze sbírky *Známky života*, Bonniers, 1964

Kallbadarskan bland fjällen © © 2022 by Karin Härjegård

Published by Printz Publishing, Stockholm, Sweden

Translation © Edita Petrášová, 2023

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2023

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-773-3 (ePub)

ISBN 978-80-7625-772-6 (pdf)

ISBN 978-80-7625-296-7 (print)

VÍTR FIČÍ A ve starých dřevěných zdech to skřípá a vrže. Nikdo by nevěřil, že je červen a za pár týdnů se bude slavit *midsommar*, svátek letního slunovratu. Teplota dosahuje s bídou deseti stupňů, kapky deště nepřestávají bubnovat do okének srubu a voda se řítí okapem dolů.

Okolo se majestátně vypínají hory Hamrafället, ale vrcholky Malého a Velkého Kormorána jsou zahalené v šedých mracích a nejsou vidět. Všude se rozprostírá vřesoviště a mech i zakrslé vrby vykukují ze zbylých závějí sněhu. Po pastvinách se pohybuje stádo sobů. Je *gijregiesie*, sámské pozdní jaro, poklidné období, kdy se sobi s čerstvě narozenými sobími telaty mohou nerušeně pást, než přijde opravdové léto a s ním vedra, komáři a další hmyz. I když zrovna dnes se zvířata spíš krčí v náporech větru, úplně stejně jako lidé.

Uvnitř v chatě je teplo. V krbu praská suché březové dříví a plápolá oheň. Na každém stole je svíčka a červenobílý kostkovaný ubrus. V kuchyni se smaží vafle. Na pánvi se rozpouští pěkný kus másla, trochu to syčí, ale jakmile jsou vafle dozlatova usmažené, rozline se vůně po celém domě. Hotové pak chladnou vedle na mřížce. Bude k nim marmeláda z morušek a nadýchaná šlehačka. To byl loni rok! Tolik plodů na druhé straně Velkého jezera nebylo už léta. Kávovar hlasitě odfukuje a za okamžik se bude nalévat čerstvě uvařená káva.

Teď jako by se temné mraky tam vysoko nad vrcholky hor nepatrně rozestoupily.

KAPITOLA 1

UMYJU RÝŽI, DÁM ji do velké mísy a zaliju vodou. Pohybují rukama, prsty nořím do rýžové hmoty a zároveň vykukuju z kuchyňského okna. Martin by měl být každou chvíli doma. Sliju vodu a nechám rýži důkladně odkapat v cedníku. Zatímco stavím kastrol na sporák, vytočím ještě jednou jeho číslo, ale ani teď neodpovídá a jediné, co se ozývá, je jeho naléhavý hlas ze záznamníku.

„Teď už bys měl ale opravdu dorazit,“ říkám tentokrát trochu ostřeji. „Večeře k tvým čtyřicátým osmým narozeninám bude za chvíli na stole.“

Míchám intenzivně rýžový ocet s cukrem, solí a mirinem, dokud se cukrové krystalky nerozpustí. Naliju to na rýži a opatrně zamíchám vařečkou. Vlastně jsem chtěla udělat těstoviny frutti di mare a těšila jsem se, jak smíchám čerstvé krevety, grilované mušle a na másle opečené krutony. Ale je to Martinův den a pokud si může vybrat on, vždycky to bude suši.

Měl být v posilovně do šesti, vysprchovat se a na kole spěchat domů. Teď už by tady měl ale vážně být.

Jdu z kuchyně do jídelny a stoupnu si k velkým panoramatickým oknům, která vedou na ulici. Když jsme se sem přistěhovali, ta okna jsem nenáviděla. Cítila jsem se jako rybka v akváriu, než jsem pochopila, že sem zas tak moc vidět není. Náš dům leží o kousek výš než ostatní v ulici, na malém kopečku, takže k nám tak jednoduše nikdo koukat nemůže, zatímco já ven na ulici vidím. Pozoruju všechny ty pečlivě posekané trávničky, které jsou

v červnovém odpoledním slunci zářivě zelené, honosné vily s nezbytnými prosklenými zimními zahradami i dvě letně oblečené děti, které skáčou přes švihadlo před garáží. Ale Martin na kole nikde. Co se děje? Nikdy nechodí pozdě. Nikdy. Ani jeden z nás nikdy nechodí pozdě.

V dále cítím Velké jezero a hory. Květiny ve váze na jídelním stole vypadají unaveně.

Jdu zpátky do kuchyně, vyndám tlusté prkénko, které jsme koupili v jednom příjemném obchodě s interiérovým designem v Borgholmu. Nakrájím lososa a okurku na proužky, avokádo na malé špalíčky a smíchám majonézu se srirachou. Krev na levém zápěstí mi pulzuje. Vždycky když začnu být nervózní, objeví se obraz Kattis a matčin nepřítelný řev. *Kattis! Kattis! Kattis!* Bylo mi patnáct, když se svět rozletěl na kusy.

Kde je Martin? Pouštím rádio a poslouchám zprávy, jestli se někde ve městě nestala nehoda, ale o žádném mrtvém cyklistovi nepadne ani slovo. Měl cvičit do šesti a pak se vysprchovat. Možná někoho potkal a zdržel se. To je celý on, ten můj Martin, když vidí někoho známého, zastaví se a zapovídá se. Nicméně stejně by kvůli tomu nikdy nepřišel pozdě.

Na podložku na rolování suši položím plátek řasy a nabírám tenkou vrstvu rýže, ale ruka se mi třese. Všechno mi padá ze lžičce. Jsem jak na trní. Vaření, které mě jinak vždycky uklidňuje, mi tentokrát vůbec nepomáhá.

Znovu mu volám a pak projdu jídelnou do jeho pracovny. Velký psací stůl je úplně prázdný, bez jediné knihy či papíru. Zírá z něj na mě pouze obrazovka počítače a zarámovaná fotografie nás dvou na pláži v Chorvatsku. Oba se až dojemně shodujeme, že to byla jedna z našich nejlepších dovolených. Ani jeden z nás neumí přesně říct, čím byla ta cesta tak výjimečná, ale když vzpomínáme na společné zážitky, vždycky je Chorvatsko na špici našeho seznamu cest. Zvednu fotografii. Oba se ze široka usmíváme do objektivu. Jsme dohněda opálení, máme šortky a tílka. Už si nevzpomínám, kdo nás fotil – asi nějaký kolemjdou-

cí, se kterým se Martin jen tak pustil do řeči a pak ho požádal, aby nás vyfotil.

Vracím fotografii na místo. Mám zavolat někomu z jeho přátel? Možná byl dneska trénovat s Rogerem? Občas se sejdou, zacvičí si a pak jdou na pivko. I když to mi vždycky včas oznámí.

„Ahoj, Rogere, tady Helena.“

„Ahoj, Heleno, jak se máš?“

Jeho hlas zní vesele. Musím si odkašlat.

„Tys byl dneska v posilovně s Martinem?“

„Ne... Proč se ptáš?“

Popotáhnu.

„Měl být doma okolo půl sedmé, ale ještě nedorazil. A už je přece...“ Mrknu na hodiny nad dveřmi, které ode mě dostal ke čtyřicátinám. „Dávno osm.“

„A volala jsi mu?“

„Jasně že jo. Ale on to nebere.“

„Určitě se nic neděje, Heleno,“ uklidňuje mě. „Uvidíš, že ho máš za chvíli doma.“

Vyjdu z jeho pracovny a z nějakého důvodu jdu do svého pokoje. Ten není tak přepečlivě uklizený jako jeho, ale i tady vládne pořádek. Knihy na bílých policích jsou přes celou levou stěnu seřazené podle barvy.

„Určitě máš pravdu. Promiň, že volám a ruším tě.“

„Vůbec mě nerušíš, Heleno. Ahoj a opatruj se.“

Dosednu na židli a odsunu pár papírů, co leží na stole. Jsou to písemky, které se chystám zítra opravit. Vůbec se mi do toho nechce, asi proto, že se blíží letní prázdniny, na které se těší nejen moji šestáci, ale i já. Ke konci školního roku mi už jako vždycky schází energie. Martin je na tom stejně, poslední dobou působí unaveně, až trochu apaticky. On, který je jinak cílevědomý a aktivní ve svých hodinách angličtiny nebo tělocviku. Žákům chce dát všechno, a tak je jasné, že mu na konci pololetí docházejí síly.

Zvednu se. Ale co když to je něco jiného než jenom únava? Co když má deprese a já to vůbec nepochopila? Slyšela jsem o takových

případech, o lidech, kteří pracují a žijí úplně normálně, a nikdo si vůbec nevšimne, v jaké temnotě se potácejí. Až jednoho dne už nemohou dál a vzdají to. Co když Martin...

Znovu беру telefon. Přišla esemeska, prsty rychle vyfukají číslo, ale není to od Martina. Zprávu poslala Pia, naše kolegyně ze školy. *Můžeš mi zavolat? Potřebuju s tebou něco probrat.*

Ne, Pie volat nebudu. Co kdyby se zrovna ozval Martin a linka byla obsazená? V žádném případě jí nebudu volat. Jenže myšlenky na práci se mi roztočí v hlavě. Co mi tak mohlo uniknout a co mi chce Pia připomenout? Jak se na mě někdy dívá! Ten její dlouhý podrážděný a lehce přezíravý pohled. *Heleno, včera jsem si všimla, jak jsi zapoměla papír v tiskárně. Musíš být opatrná na takové dokumenty, ty se nesmí dostat do cizích rukou. Nebo: Potkala jsem v obchodě rodiče jednoho tvého žáka a postěžovali si, jak jsi zavedla ty nové domácí úkoly. Být tebou, tak je kontaktuju.*

Pravděpodobně jí nikdy nedošlo, že já učím mnohem déle než ona. Přesto jsem k ní vždycky byla vstřícná a trpělivá. Ale zrovna teď s ní mluvit nebudu. Co si vlastně myslí, že mi bude volat v sobotu večer?

Jdu zpátky do kuchyně a zároveň se opět pokouším dovolat Martinovi. Pořád nic. Pokusím se zhluboka nadechnout, znovu se pouštím do rýže a snažím se, aby mi zase všechno nespadlo. Jde mi to líp. Na rýži pokládám opatrně tenkou vrstvu wasabi a podél kratší strany lososa, okurku a avokádo. Všechno pořádně přitlačím a roluju. Jenže jsem to přehnala. Zmačkám to a vyhodím do koše. Kde je? Co když je mu špatně?

Rozkliknu naše esemesky. Najdu tam nějaké znamení, že mu není dobře? Že by třeba myslel na sebevraždu... Zprávy jsou ale jen stručné. *Cestou domů koupím mléko.* Nebo: *Zůstanu v práci trochu dýl, doma jsem v sedm.* Nebo: *Viděl jsem cestu na Faerské ostrovy. Nepojedem?* Obyčejné každodenní zprávy, které vždycky zakončuje červené srdíčko. Někdy i *Miluju tě.* Absolutně žádná známka deprese.

Jdu nahoru do ložnice. Velká manželská postel s lesklými polštáři a měkkými kožešinkami je ustlaná jako v hotelu. Nad postelí

visí černobílé svatební fotografie. Bylo nám dvacet šest a už tentokrát jsme byli spolu devět let. On – černovlasý, s vypracovanou postavou jako vždycky. Já – vlasy vyčesané a ozdobené sponkami a květinami, na sobě bílé splývavé šaty. Fotili jsme se venku u vody na útesu.

Přistoupím k jeho nočnímu stolku a vytáhnu zásuvku. Člověk by neměl slídit, opravdu ne, ale v takovéto situaci musím. Já se to potřebuju dozvědět. V šuplíku leží brýle na čtení, papírové kapesníky a vytržený článek z časopisu o mládeži, pohybu a stravě. To je vše.

Sednu si na kraj postele a zazvoní telefon.

KAPITOLA 2

„AHOJ,“ ROZZÁŘÍM SE jako malé dítě.

Ale není to Martin. Naštve mě, když na druhé straně slyším Piin hlas. Proč k čertu volá v sobotu večer? Můžeme se o tom přece pobavit v pondělí ve sborovně.

„Víš, já teď nemůžu mluvit,“ říkám.

„Jenže já s tebou musím něco probrat.“

Zní vážně. Ona teda působí vážně pořád. Je celá taková seriózní – tmavě nakrátko ostříhané vlasy, co už začínají šednout, dlouhé svetry a tuniky v béžové nebo tmavě modré barvě a pořádné ortopedické boty.

Podívám se na hodiny na nočním stolku. Ukazují za pár minut devět.

„Dobrá,“ říkám. „Ale musíme to vzít stručně.“

Chvilku mlčí a pak začne:

„Když mi před pár lety bylo čtyřicet, rozhodla jsem se, že budu chodit k psychologovi.“

Potichu si povzdychnu. Proč mi to vypráví?

„Chápu,“ řeknu krátce.

„Chvíli mi trvalo, než jsem se sebrala a nějakého si našla.“

„A...?“

Myšlenky se mi honí v hlavě. Nikdy jsme se takhle nesvěřovaly, pořádně se neznáme, jsme jen kolegyně z práce...

„Snaží se mě naučit být sama sebou a... no, v tom jsem nikdy nebyla moc dobrá.“

„Aha,“ pozoruju vteřinovou ručičku, která odkrajuje čas.

Může ze sebe konečně dostat, co má na srdci, abych už mohla zavěsit?

„Teď jsem slíbila psychologovi i sobě, že ukončím všechny vzta-
hy, které mi škodí a ze kterých mi je špatně.“

„To je dobře,“ zvednu se a jdu k oknu. Na všech zahradách trů-
ní obří trampolíny, úplná monstra.

„A Martin je jeden z těch, se kterými to musím ukončit,“ po-
kračuje.

Začíná pršet. Kapky bubnují do lesklých černých střech vedlej-
ších domů. Zachvěju se zimou. Cože to řekla?

„Co tím myslíš, Pio?“

„Chci tím říct, že já a Martin se scházíme, ale on se nechce roz-
vést. A já... už nechci být pořád ta druhá. Můj psycholog mi radí...“

V hlavě se mi rozezní zvony.

„Máš na mysli mého Martina?“

„Ano.“

Nemůžu popadnout dech a motá se mi hlava. Snažím se chytit
parapetu. Ten břecťan by potřeboval zalít.

„Já na něj teď čekám,“ dostanu ztěžka ze sebe. „Nevím, kde je
a...“

„Byl celou dobu tady u mě,“ odpovídá Pia. „Pokusila jsem se ho
přemluvit, aby ti o nás pověděl, ale má z toho hrůzu. Myslím, že
za chvíli bude u vás doma.“

„Díky, žes mi to řekla,“ zašeptám. Za co vlastně děkuju? „Hrouť
se mi svět, Pio.“ Nejsem schopná dalšího slova.

Vypnu telefon a spadnu zády na postel. Snažím se zachytit my-
šlenky, které mi krouží hlavou. Martin mi byl nevěrný? Martin,
moje největší jistota? Jediný člověk na světě, na kterého jsem se
vždycky mohla naprosto spolehnout? To není možné. Takovou
myšlenku nemůžu přijmout.

Dívám se do stropu, oči mám úplně suché. Netuším, jestli mrkám.
Vteřiny a minuty běží. Pak uslyším kroky na schodech a sednu si.

Stojí ve dveřích. Jeho obličej jako by se rozsypal, skoro ho nepoznávám.

„Pia volala,“ dostanu ze sebe. „Jaks mohl?“

Sedne si na kraj postele a já se odsunu ke stěně, co nejdál od něj.

„Promiň,“ řekne.

„Takže to je pravda? Spíš s Piou?“

„Ano.“

Odpoví okamžitě, bez zaváhání.

„Co? Nemůžu uvěřit, že to je pravda. Martine...?“

„Prostě se to stalo.“

„Prokristapána, Martine! *Prostě se to stalo*. To je snad všechno jen zlý sen.“

„Nikdy jsem ti, Heleno, nechtěl ublížit. Nikdy.“

Podívá se na mě. Prošedivělá ofina mu padá do očí.

„Tys dneska vůbec nebyl v posilovně?“

„Ne.“

„To jsi byl u Piy?“

„Jo.“ Jeho odpovědi jsou rychlé.

„I když jsi věděl, že ti chystám slavnostní večeři?“

„Ano.“

„Cože? Co ty seš vlastně zač?“

Rozbrečím se tak, že skoro ztrácím dech. Natáhne se ke mně, ale odvrátím se. Jak bychom si my dva ještě někdy mohli být blízcí? Pokouším se zhluboka dýchat, až to pálí v plicích.

„Jak dlouho už to trvá?“

Ani teď nepotřebuje čas na rozmyšlenou a odpovídá okamžitě.

„Od té doby, co začala pracovat ve škole.“

Snažím se to spočítat, ale nemůžu udržet čísla v hlavě. Zkousím to znovu.

„Ale to už jsou dva roky!“

„Jo, tak nějak.“

„Chceš říct, že s ní udržuješ vztah dva roky a celou tu dobu mi lžeš?“

Brání se.

„Heleno, to není žádný vztah. My... My jen...“

Chytnu budík, co stojí na nočním stolku, a s co největší silou jím mrštím o zeď.

„Dva roky jsi mi nevěrný?“

„Ano.“

Vzhlédne nahoru ke stropu a zamrká.

„Ale my jsme se nescházeli úplně pravidelně,“ dodá. „Někdy se stalo, že jsme se neviděli pár měsíců.“ Myšlenky mi lítají v hlavě tam a zpátky. Nemůžu se soustředit, protože se mi všechno vytrácí.

„Ale jak...?“ Tisknu čelo ke kolenům, až to bolí. „Jak jste začali...“ Nedokážu zvolit správná slova.

„Jak jsme se začali scházet?“ Zvedne se. Trhavě ze sebe dostává: „Začalo to u Svena, víš, jak měl pětadesát.“

Chci to slyšet?

„Ty jsi šla domů dřív,“ pokračuje.

Vzpomínám si. Sven se strašně opil. Ti lidi tam byli nudní a jediné, co jsem si přála, bylo jít domů.

„No, a byla tam Pia. Byla tenkrát mezi námi nová, seděli jsme vedle sebe a začali si povídat o práci a... Vzpomínám si, že byla veselá a pořád se smála. Ne jako ve škole, kde je taková trochu nevýrazná.“ Postaví se k oknu. Pořád prší. „Oba jsme byli dost opilí. Já vím, že to není omluva, ale šel jsem pak k ní.“

Je mi zle a zvedne se mi žaludek. Potichu zasténám.

„Myslela jsem si, že se máme dobře, Martine. Že máme spolu hezký život, nebo ne?“

„Máme se moc dobře, Heleno. Miluju tě nejvíc na světě.“

„A?“

Poprvé zaváhá a hledá vhodné slovo.

„A to s Piou s námi nemá nic společného... Tebe se to nikdy nemělo týkat. Ona je jen... S ní spím, to není žádný vztah.“

Napřímím se a nevěřícně na něj zírám.

„Jsi to opravdu ty? To je proti všem tvým zásadám. *Jen* s ní spíš. Co je tohle sakra za přístup?“

Křičím na něj, až se mi zlomí hlas.

„Ne, já vím, chovám se strašně. Nedokážu to vysvětlit.“

Zakroutím hlavou, pokouším se si všechno nějak srovnat. Ale nejde to.

„Co teď bude?“ ptám se. „Rozvod? Kdo... zůstane v domě? Já tu nechci být, nikdy bych tu nemohla zůstat a...“

Myšlenky jsou úplně rozmazané a přeházené.

„Nechci se rozvádět,“ říká Martin, znovu si sedne a snaží se najít pod peřinou mou ruku.

Rozpláče se. Brečet jsem ho viděla málokdy. „S Piou jsem to skončil, je po všem. Už jsme zas jen my dva.“

Odtáhnu ruku.

„Co si jako myslíš? Jak bych ti po tomhle mohla ještě někdy v životě věřit?“

„Dokážu ti to. Uvidíš, že se o mě můžeš zase opřít.“

„Ne,“ odvětvím a vstanu. „Vzals mi všechno, bezpečí a důvěru. Po tomhle už s tebou nejsem schopná žít.“

Jdu dolů do kuchyně. Nemůžu se vzpamatovat. Co se to děje? Chápu jen, že se všechno zhroutilo a nic není jako dřív. Vezmu kousky suší a všechno i se sójovou omáčkou a majonézou hodím do koše. Pak vejdu do pokoje pro hosty a zabouchnu za sebou dveře, až se zatřese celý dům.

KAPITOLA 3

V POKOJI JE černočerná tma. Stáhla jsem žaluzie, aby dovnitř neza-bloudil jediný paprsek slunce. Děšť buší do oken. Kapky bubnují a řvou, až to duní. Ležím pod dvojitou peřinou, ale i tak mi je ší-lená zima. Bolí mě všechno: hlava, za krkem, záda i v kříži. Mrznu a zároveň se potím. Pot se řine na prostěradlo, všechno je ulepené a mokré. Shodím ze sebe peřinu a znovu se rozklepu zimou, až mi drkotají zuby.

Myšlenky se honí hlavou, nemůžou se zastavit. Krouží pořád dokola.

Natáhnu se pro ovladač a zapnu televizi. Potřebuju něco, abych zastavila ten teror v hlavě. Obrazy přeskakují, jeden za druhým. Nějaký přírodovědný program ukazuje na velké obrazovce gorilí-ho samce, který váží minimálně sto šedesát kilo a těžce se pohy-buje mezi stromy. Pak se objeví malý lemur musmaki vážící třicet gramů.

„Rozsah čeledi primátů je obrovský,“ hlásí muž v khaki oblečení do staromódního mikrofonu.

Přepnu kanál. Politická debata. Změním na další. Objeví se americká talkshow s vykřikujícími účastníky, kteří se zubí na celé kolo. Nemám sílu to znovu přepnout. Stáhnu zvuk, aby to jejich štěbetání bylo slyšet co nejmíň. Pomáhá mi to zbrzdit tok myšle-nek.

Zkouším zavřít oči, ale motá se mi hlava, jako bych padala po-zadu do prázdna. Co mám dělat?

Když se mi život rozpadal, byl tady vždycky Martin, který mě zachránil. Když mi bylo těžko, našla jsem bezpečí v našem domě. Když mě přepadly starosti všedního dne, pomohly naše společné sny. Ale co teď?

Musím si sednout, abych se přestala motat. Opřu se o polštáře a sleduju ten nesmyslný televizní program. Prodloužené vlasy, zvětšené rty, tváře vyplněné botoxem, gestikulující ruce s nehty dlouhými jako drápy.

Mám si vzít hotel na těch pár týdnů, než začnou prázdniny? Mám na to peníze? Můžu případně u někoho přespat? Vyskočí na mě obraz mámy, táty a statku, jenže tam jet nemůžu. Rodiče jsou ti poslední, kteří by se o mě teď, když se mi zhroutil svět, mohli postarat.

A co pak? Musím nějak žít i po prázdninách. Kam půjdu a co práce? Mám dál učit na stejné škole jako Martin a Pia?

Vylezu z postele, všechno mě bolí a celá se třesu. Přecházím po pokoji sem a tam, bořím se do šedého koberce. Všechno mi vzali. Muže, domov, práci. Co budu dělat?

Znovu se rozklepu zimou a zalezu pod deku. Ještě jednou přehodím kanál na nějaký švédský černobílý film, ve kterém se postavy nepřírozeně hýbou a výrazně artikulují a jejich slova mizí v praskotu a syčení. Pokouším se zavřít oči a usnout. Potřebuju, aby mě to odtáhlo někam pryč, jenže ty neodbytné myšlenky mě nechtějí pustit.

Zvládnou žít bez Martina? Kdo jsem já bez něj a bez života, který jsme my dva spolu vybudovali?

„*God eftermiddag*, slečno Södebergová,“ pronáší muž ve filmu.

„Dobré odpoledne,“ odvětlí veselý ženský hlas.

Přivírám oči a závrať snad polevuje. Vůbec necítím nohy, jen ležím na zádech a ztěžka dýchám.

KAPITOLA 4

SLYŠÍM JEMNÉ ZAŤUKÁNÍ.

„Snídaně,“ říká ten za dveřmi.

Jeho hlas mě na chvíli obalamutí, že je běžné červnové ráno. Jako bychom spolu měli posnídat v kuchyni, pak jít ven a možná něco udělat na zahradě, třeba vyplít trochu plevelu. Po práci si vezmeme kola a zajedeme do města do kavárny. Až se vrátíme, udělám něco dobrého k večeři, on si ji vychutná jako vždycky a večer si spolu zalezeme k televizi.

Co mám odpovědět? Díky, už jdu? Jak bych s ním teď mohla jen tak sedět u snídaně?

Nakoukne do dveří. Na sobě má kostkované pyžamové kalhoty a bílé tričko, vlasy rozčuchané jako vždycky. Jeho obličej však zpopelavěl, jako by od včerejška zestárl o několik let. Při pohledu na něj mě píchne u srdce, a kdyby bylo všechno normální, nadzvedla bych příkrývku a řekla mu, ať si ke mně vleze. Zase se rozbrečím, úplně mě to rozloží.

„Jaks mohl? Jak jsi mě mohl tak zklamat?“

Nakročí do pokoje.

„Ne! Nechoď sem! Vůbec se ke mně nepřibližuj!“

Couvá, ruce drží nad hlavou. Ocitla jsem se snad v Bergmanových *Scénách z manželského života* nebo co se to tu děje? Všechno to, co děláme a jak mluvíme, působí hrozně dramaticky, přehnaně a nepřírozeně, jako bychom vůbec nevěděli, jak se správně chovat.